

budssystem, som der er tilkjendegivet, i § 2 det Bevillingssystem, som deri indeholdes, og jeg troer saaledes ikke, at jeg i dette Foredrag gaar udenfor, hvad der kan være Gjenstand for nærværende Behandling. Jeg tillader mig da at bemærke, at det er noget Betænkeligt for Thinget at indgaae paa ved Lov at stadfæste et saadant Bevillingssystem, og jeg kan heller ikke troe, at en bydende Nødvendighed derfor er tilstede. Blandt de Grunde, som i Motiverne ere anførte, og som skulle tale for, at det kunde saa godt som ansees for nødvendigt, er ogsaa anført forskjellige slesvigiske Fabrikanters beskjendte patriotiske Sindelag. Jeg troer, at saameget jeg end erkjender og antager, at der hos den overveiende Deel af Slesvigs Befolkning er et saadant patriotisk Sindelag, en saadan Tilbøjelighed til at vedblive i Forbindelsen med Danmark, vil det dog være høist besynderligt af enkelte Personligheder patriotiske Sindelag at drage en Slutning, som skulde gjøre det tilraadeligt at tilstede en saadan Undtagelse fra den almindelige Regel. Jeg skjønner heller ikke rettere, end at det hele Bevillingssystem mere slaaer ind paa det administrative Gebeet og egentlig ikke skulde være Gjenstand for Lovgivning. Den Bemyndigelse, som Regjeringen i saa Henseende har anseet nødvendig for sig, forekommer det mig, findes allerede i Grundlovens § 32, som siger: „Kongen meddeler, deels umiddelbart, deels gjennem vedkommende Regjeringsmyndigheder, saadanne Bevillinger og Undtagelser fra de nugældende Love, som ifølge hidtil gjældende Regler have været i Brug.“ Det forekommer mig, at, da en saadan Bemyndigelse for Regjeringen allerede findes, kan det kun være lidet ønskeligt for Landsthinget ved specielle Love at udstrække dette Bevillingssystem i en vis given Retning, og jeg skal derfor forbeholde mig ved Sagens næste Behandling, og efterat have confereret med Udvalgets Medlemmer, at bringe det Spørgsmaal frem, om der ikke turde være Anledning til at fraraade de Bestemmelser, som indeholdes i § 2 i Lovudkastet.

Schytte: Jeg maa være ganske enig med den sidste ærede Taler i hans almindelige Betragtning om det Utilraadelige i, at der ad Bevillingssystemet kunne opnaaes Undtagelser fra

den almindelige Lovgivning; men jeg skjønner dog ikke rettere, end at der her ere saadanne ganske særegne Forhold tilstede, som gjøre saadan Undtagelse, om ikke absolut nødvendig, saa dog idetmindste tilraadelig, eller som Comiteen har sagt i Betænkningen: „at man ikke har troet at burde fraraade den.“ Det er ingenlunde undgaaet Comiteens Opmærksomhed, men det har netop været Gjenstand for megen Omtale i Comiteen, hvad den ærede Taler har yttret; men, naar han selv har indrømmet, at Fabrikanterne i Hertugdømmet Slesvig ere uheldigt stillede ligesoverfor os, efter de Oplysninger, han erholdt af den høstagede Finansminister, men dog alligevel har følt sig tilfredsstillt ved disse Oplysninger, synes mig deraf at fremgaae, at han maatte være tilbøjelig til at gaae ind paa den eneste Udvei, der i nærværende Tilfælde var at følge, og som vistnok er den eneste. Naar man undersøger lidt næriere, hvem der lider derved, turde det ligge klart, at det ikke er Fabrikanterne her, der lide ved saadanne undtagelsesviis tilstaaede Begunstigelser; thi den Difference, der følger af Tolden, ville Fabrikanterne ordentligviis lægge paa Varerne, og det bliver deres Avance. Nu er det vist, at en Fabrikant i Slesvig har beregnet sin Afsetning paa Danmark, og det er da ganske i sin Orden, at der, under de ulige Forhold og de utaalelige Tryk, som hans Forhold der paabyrder ham, og hvorunder han lider, medens han er udsat for at see sin hele Existents trykket, ruineret og tilintetgjort, kan tages billigt Hensyn til saadanne enkeltstaaende Tilfælde, hvor der er særlig Opsfordring til, at tilstaae en Begunstigelse, dette synes mig at maatte ligge temmelig nær. Jeg troer heller ikke, som den ærede Taler omtalte, at Lovens § 32 her ligefrem kan komme til Anvendelse. Det er vistnok en høist penibel Sag for Finansministeren at gjøre disse Undtagelser, og han vil vist neppe indlade sig derpaa, uden hvor Tilfældet er saa klart, at han maa føle sig fuldkomment betrygget ved at gjøre en saadan; men, naar han ikke har en Bemyndigelse i selve Loven dertil, ville Bønsøgelighederne endmere forøges for ham, og hans Stilling blive endnu ubehageligere. Det synes mig derfor, at det ligger ganske nær, at en saadan